

Ivo Petkovšek

Belinov kodeks

Kdo nam je ugrabil Belina?

ZALOŽNIŠTVO JUTRO

Mojemu sinu
Maksimilijanu Jožefu

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

293.21
398.4(367)

PETKOVŠEK, Ivo, 1948-
Belinov kodeks : kdo nam je ugrabil Belina? / Ivo Petkovšek.
- Ljubljana : Jutro, 2005.

ISBN 961-6433-56-3
219911680

PREMISA

Ko sem se preselil v Ronke, malo in ljubko mesto v bližini Tržiča (Monfalcone, Italija), ob vznožju Krasa in nedaleč od spodnjega toka reke Soče, sem prvič prišel v stik s božanstvom Belinom.

Pacijentka mi je omenila, da se nad njeno vasjo Polač, v bližini Sredipolja, nahaja velika skala (visoka približno 6 m) z imenom "Sas de san Bilin", do katere se pride po poti "Cornat". Povedala mi je kaj in kako, toda več kot toliko mi ni znala razjasniti skrivnosti o tem čudnem svetniku.

Naj povem, da je bila gospa slovenskega rodu, kot je še veliko prebivalcev Bizjakije. Iz tega stika se je torej porodilo moje zanimanje za to "skrivnostno" božanstvo. Novice o Belinu sem začel iskati v knjižnicah v Ogleju, v Vidmu, v Trstu, v slovenskih etnoloških knjigah. Postopoma se je krog raziskovanja razširil še na druge države in knjižnice v tujini.

"Enciclopedia Rizzoli Larousse 2000", opredeljuje Belena kot "divinità gallica, identificata con Apollo"; Anthony S. Mercatante ga v "DUML" označuje za britanskega boga, keltskega izvora in še kot Belina, legendarnega britanskega kralja; A. Cattabiani omenja v svoji knjigi "Volario", v zvezi s ptičem kljunačem (scolopax rusticola), galskega sončnega boga, Belenusa/Apolona, znanega KAČJEGA sovražnika!

Najprej sem nameraval napisati le članek za revijo Jadro, ki je izraz krajevnega, delovnega slovenskega društva iz Romjana (it. Vermeigliano). V teku približno devetih let pa se je nabralo toliko gradiva, da se je iz vsega tega izluščila knjiga.

Nisem želel biti preveč suhoparen, znanstven in zato dolgočasen v prikazovanju, morda tudi nasprotujočih si dejstev. Knjigo sem zasnoval kot nekakšno poljudno detektivko, kjer se naštevajo indici in raziskovalec napreduje po svoji poti v luči svoje lastne intuicije in domišljije. Večkrat sem že skoraj obupal, izgubljen v množini gradiva, a prav takrat sem se prikopal do novega, važnega indica, ki mi je dal moč, da nisem opustil dela. Raziskava se je razvijala v proučevanju raznih religij, ki so se od davnine prepletale med seboj, rojevale božanstva z raznolikimi imeni, ki pa so bili sinovi in hčerke iste Matere, oziroma vsesplošne Tradicije, imen krajev in rekà, osebnosti in ljudskih običajev.

Ljudstva namreč prihajajo in se razhajajo, sled njihovih božanstev pa ostaja v imenih rek, gorà, krajev in oseb. Seveda, kjer pa se plemena ustalijo in izberejo za svojo domovino določena področja, tam najdemo se več podatkov in sledov, ki so preživeli vse spremembe, katere je pogojila Zgodovina in prebavil neustavljivi, požrešni tek Časa. To so tisočletne

navade, ki ob raznih prilikah, v teku leta prihajajo vedno znova, nezadržno in bujno na površje, kljub želji raznih ustanov, da bi jih že v kali zatrle.

Prav radi vsega tega, kar je ostalo ali prišlo na površje, lahko sklepamo, da ni bil Belin "GALSKO", ne "KELTSKO" božanstvo, razen če smatramo Galce in Kelte za Venete ali obratno.

Belin je torej bil Venetsko božanstvo in njegovo bistvo naj bi se izpopolnilo nekje med Karnijo in Oglejem, še pred nastankom rimske države. Kdo pa naj bi bili Veneti? Morda so bili pra-Slovansko pleme, Slo-Veneti, po grških piscih Enetoi? Vedno bolj se razni (drzni!) raziskovalci približujejo tej teoriji. Naj omenimo samo vplivnega italijanskega raziskovalca Maria Alineia, nekdanjega univerzitetnega profesorja v Utrechtu, ki se je udeleževal v raznih raziskavah in s kolegi, pod pokroviteljstvom UNESCO, pripravil veliki "ATLAS LINGUARUM EUROPAE".¹

Raziskal sem res veliko gradiva in našel vsepovsod v Evropi odsev tega velikega božanstva, čigar spomin so marsikateri skušali zatreti in njemu posvečene zapise (zgubljene v Benetkah) in kipce (mnoge kajpak izgubljene) uničiti, poskriti ali zamaskirati v druga božanstva.

Upam le, da mi je uspelo nekoliko razjasniti temo arhaičnega sveta, ki se še danes skriva v meglah naravnega izvora, marsikdaj pa celo umetnega, človeškega. Raziskovalci, zlasti iz neakademiških krogov so prišli do novih, pomembnih odkritij in teorij. Veliko dela je bilo že storjenega, brez vsakršne pomoči, ne moralne in še manj denarne. Zanimivo je tudi, da te kulturne delavce veliko bolj upoštevajo tujci, kot pa domači (slovenski) zgodovinski "poznavalci/uvedenci".

Vsekakor nočem izzivati polemik in zame je pomembno le to, da sem sebi in kakemu bralcu dal možnost, da kaj več izve o tem "skrivnostnem" priljubljenem božanstvu, katerega so se uradni raziskovalci raje izogibali, ker izgleda, da naj bi bilo zelo maščevalno! Božanstvu, ki še danes obstaja, seveda pod drugim imenom, "in incognito"!

Namen te knjige je tudi prikazati stanje, v katerem se nahaja zgodovinska znanost, v nekakšnih vicah namreč, iz katerih se bodo slednjič rešile teorije, ki so najbližje resnici in bo potrebno zgodovinski potek, zlasti v knjigah, namenjenim šolam, ponovno napisati. Drugi namen pa je prikazati vzajemni prispevek raznih kultur k skupnemu znanju, moč znanja/ved in še vztrajnost posameznikov, ki so, že v davni, v imenu bratstva med narodi pripomogli, da so se nove tehnike in nove misli širile daleč, po vsej naši biosferi. Za človeški blagor so marsikateri izmed teh

¹ Istituto poligrafico e zecca dello stato, Libreria dello stato, Roma 1997, Vol. 1.1 Van Gorcum, Assen, 1983; Vol. 1.2 Van Gorcum, Assen/Maastricht 1986; Vol. 1.3 Van Gorcum, Assen/Maastricht 1990; in "Origini delle lingue Europee", I in II, ed. Il Mulino, Bologna 1996, 2000.

junakov celo izgubili življenje, a iz njihovega pepela se je znova in znova rojeval novi Feniks, novi junak.

Upam, da sem dal svoj dolžni prispevek, oziroma malo opeko v zgradbo, ki naj bi pomagala k iskanju in izgradnji Resnice. Držal sem se poti, zakoličene s spomini, ostanki in navadami arhaične Tradicije naših prednikov. Še danes vztrajajo, trdno vkoreninjeni in priljubljeni tradicionalni prazniki na vseh ozemljih, ki so jih Veneti v teku svoje širitve prepotovali in obljudili. Ponovno je treba tudi povleči tančico s čudovitega telesa boginje in razgaliti najstarejšo, univerzalno religijo (kot je danes katoliška vera), matriarhat, seveda z vsemi "varijacijami na temo", oziroma vero Velike Matere, ki je nekoč vladala po celi Evropi in Sredozemlju.

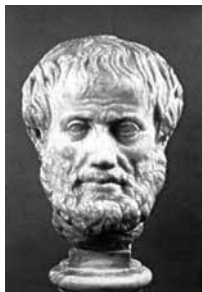
Razjasniti in odkriti je treba še veliko pozabljenega, prikritega in v zemljo spravljenega, a mislim, da se bo vedno našel kdo, ki bo sledil rdeči niti zgodovinskega dogajanja in se spustil v njegove globine, kot jamar, ki ne ve kam ga bo novi rov pripeljal, a je prepričan, da bo nekaj novega odkril, tudi samemu sebi v veselje, ali arheolog, ki onemi, ko v neki novoodkriti grobnici najde predmet, ki tam ne bi smel biti.

Avtor

Uvod	11	O medu, jabolku, številu pet in plamenih	87
Nove najdbe: Goseck, Jiroft, Har-Karkom	14	O prazniku Beltane	96
Naključja	17	O Triglavu	99
Znamenja	20	O vodah	104
Kozorog — veličastna žival	22	O Timavi	105
Kozorog v raznih kulturah	25	O Bizjakiji (Laško)	108
Simbolika mogočnega bitja	30	O kraju Polaç (Polazzo) na Laškem	109
Božji poslanec in zakaj	33	O čarovnicah	111
O praslovenih.	36	Še o Ogleju	115
Spremembe in prilagajanja	38	O izkopavanjih v Ogleju in drugod.	117
Skrivnost o malem ptičku kraljičku in o psu	39	O Sejmi	121
Mabinogion, črne vrane, dekle voda.	43	O slovenskem Kresniku (Krstniku)	124
O Belu, Baalu in Belili	44	O božanstvih, čoku, ognju in "vulgokraciji"	131
O Venetih	48	O luči	133
O Belinu in Apolonu.	60	O raci	135
Zakaj naj bi se Belin istovetil z Apolonom?	62	Simbolika vrane	136
Zakaj se je Belin spremenil tudi v Herakleja?.	64	O pikapolonici, sv. Mihaelu in številki osem	138
Oglej (Aquila)	66	O konju	140
O Zelenem Juriju.	70	Molek	142
Belin, Belatukadro in druga božanstva	79	O kmetu.	143
Povrnimo se k našemu Belinu	83	Nekaj o mestu Monza v Lombardiji	147

Malenkost o genetiki	148	O ledeni dobi, o Alpah in kulturi	182
O kamnitih kipcih in pisavi	149	O lipi (bela lipa, tilia), njeni lepoti in škodljivosti.	184
O Kikladskem otočju	152	O imenih	186
O legendarnem kraju Nisa	154	O priimkih	187
O Filistejcih, labodu in vili	156	Zaključki in nekaj o dvojini.	188
O pradavni črni in srebrni materi	158	Nekaj slovanskih božanstev	192
Prilagajanja	161	Prebliski.	195
O beli kačji kraljici.	164	Mozaik	199
Nekaj o svetlolasi Veneri	170	Praznik sv. Janeza Krstnika ali poletni solsticij	216
O mitološkem plemenu Sinov Dane . . .	172	Sklepne misli	229
Še o "naših" Keltih in rastlini belenountia.	174	Ivo Petkovšek.	231
Kaj pa je belenountia?	176	Izbrani viri	234
Kdo pa naj bi bil sv. Vid	179		

Naj ne pripada drugim, kdor je lahko samosvoj
(*Paracelsus*).

Grški filozof Aristotel.

¹ "Aristotilis Opera", edidit Academia Regia Borussica, Aristotiles Graece ex Recognitione Immanuelis Bekkeri, 2 vol., Berlin 1831, Darmstadt 1960.

* **sinkretizem** = združitev, spajanje različnega; npr. verstev

Zgodovinsko raziskovanje postaja danes vedno bolj podobno dogajanju v kriminalnih romanih, kjer se zgodba zapleta, odvija in postopoma razjasnjuje s pomočjo raznih modernih, tehnoloških pripomočkov in zbiranjem indicov (sledi), katerim niso nekoč dajali velikega pomena. Sherlock Holmes nas lahko s svojimi navodili in metodami marsikaj nauči, čeprav je tudi sam izmišljeno bitje.

Potruditi se bomo torej morali, da znova sestavimo delce razbitega ogledala, v katerem se bomo lahko v celoti ogledali!

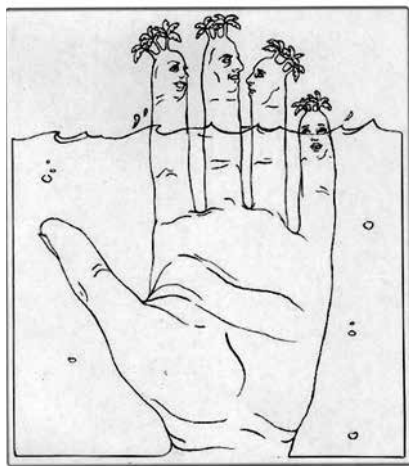
Kot premiso dodamo še trditev filozofa Aristotela, po očetu Makedonca, ki meni, da naj bi prvotna božanstva predstavljala nebeška telesa.¹ Že Grki so si torej postavljali vprašanje, kako razlagati MITOLOŠKE zgodbe. O tem so razpravljali Senofan, Plutarh, Evemer iz Messine, mnogo pozneje Francis Bacon in drugi, a še danes ni pomen mitov popolnoma razjasnjen.

Verski sinkretizem je v poznem obdobju rimskega cesarstva pripomogel k temu, da so se grški, perzijski in egipčanski misterični kultu prepletli z babilonskimi zvezdnimi kultu, ki so prevečali tedanjo filozofijo in zlasti "sončno" teologijo. Po njenih smernicah naj bi Sonce usmerjalo človeško dejavnost in naj bi bila celo duša "sončne" narave. Duša bi se pa lahko rešila

svoje zemeljske skorje/telesa, le s pomočjo inicijacije (s pomočjo izvedencev) in samo na tak način bi dosegla končno odrešitev in večno blagostanje.

Mislamo, da bi bilo umestno, omeniti tudi arhetipsko teorijo "kolektivne podzvesti" (it. "inconscio collettivo"), s katero je psihiater Carl G. Jung, Freudov učenec, skušal opravičiti svetovno razširjenost nekaterih mitov.

Angleški antropolog Edward B. Taylor (1832-1917) je trdil, da naj bi bili miti le izmišljotine "barbarskih" narodov. Njegov somiselnik in učenec je bil angleški baronet James George Frazer (knjiga mejnik "Zlata veja"), ki je menil, da naj bi miti izhajali iz prazgodovinskih magičnih ceremonijalov; sonarodnjak, pisatelj in raziskovalec Lewis Spence pa je trdil, da naj bi predstavljali miti le meglen opis/sled starodavnih obredov.

Skupna podzavest po Jungu: posameznikova podzavest je kot otok, toda posameznik je sposoben uravnavati odnose z drugimi zaradi skupinske podzvesti, ki jo predstavlja zgodovina nekega ljudstva, naroda.

Seveda ne smemo biti prikrajšani niti za nemškega "znanstvenika", sicer profesorja sanskrta v Oxfordu, F. Maxa Mullerja (1823-1900), avtorja "Sacred Books of the East". Le ta je smatral mite za nekakšno "obolenje/pomanjkljivost govornice" (it. "malattia del linguaggio"). "Arijščina" naj bi predstavljala po njegovem mnenju elitarni jezik, katerega naj bi se v Aziji posluževala ožja skupina "izvoljencev". Ta jezik pa naj bi ne imel možnosti izražanja abstraktnih pojmov. Razne naravne pojave naj bi Arijci izražali le z alegorijami, ki so tekom tisočletij postale nerazumljive. Na tak način naj bi po njegovem mnenju nastali miti, ki se nam dandanes večkrat zdijo nesmiselni, nejasni in celo smešni.

Ko skušamo razpršiti megle, v katere je zavita naša preteklost, pridemo še do drugega zloglasnega arheologa, po naključju zopet nemca, prof. Kossinne, predhodnika nacistične arheologije in ideologa "Siedlungs-archeologie", ki se je bila uveljavila v Nemčiji po Versajski pogodbi. Leta 1933 je "Nemško društvo za prazgodovino", potem ko je prišlo do ogromne denarne podpore s strani nemške nacistične stranke, spremenilo svoj naziv v "Društvo Tretjega rajha za raziskavo nemške protozgodovine". Prišlo je do novega zagona in s podporo prof. Karla Marie von Wiliguta, arheologa in strokovnjaka v poganskih verstvih, je to društvo poslednjič izdelalo razne rasistične teorije, tudi na podlagi študijev F. M. Mullerja, ki so postali izhodišče za nacistično ideologijo in MRAČNO, sončno religijo esesovskih, "uvedenih svečenikov" z mrtvaško glavo na kapi. Ustanovljen je bil tudi urad RSHA, ki je podpiral arheološko delovanje v smislu iskanja prazgodovinske, germanske kulturne dediščine in "čiste rase".

Ne smemo pozabiti tudi na pritisk ideologije "panslavizma", ki je, po dolгих letih izpiranja možgan, prepojila arheološka raziskovanja in na popolno, čeprav tudi razumljivo, vdanost nekaterih raziskovalcev političnemu oportunizmu in romantični zamisli nenaravne gradnje novih državnih stvarnosti v znamenju spregledanega, prirejenega MARKSIZMA in ATEISTIČNE ideologije/religije.

Tudi avstro-ogrska monarhija, ilirizem, italijanski šovinizem in poznejši fašizem niso seveda pripomogli k razčiščenju slovenske/slovanske zgodovine. Marsikaj je bilo zamolčano in prikrito. Zgodovinar Pietro Kandler (1804-1872) je v svojem delu "Codice diplomatico istriano" opustil dokumente, ki mu niso bili pogodu, medtem ko niso mogli slovenski zgodovinarji priti niti blizu arhivom v Benetkah, Trstu, Kopru in Piranu. Edini Italijan, ki se je takrat protivil šovinističnemu mišljenju

Adolf Hitler
(1889-1945)

Josif V. Stalin
(1879-1953)

¹ "Slovinci ob Jadranu", Srečko Vilhar, zgodovinska razstava v Kopru, 1952.

* V branje priporočamo knjige Leopolda Verbovske: *Komu (ni)smo tujci, V senci zgodovine in Danes, iz včeraj za jutri*, ki o tem temeljito polemizira.

sonarodnjakov, je bil Giovanni Antonio Facchinetti iz Vižinade (1804-1867), ki je v svoji razpravi "Degli Slavi Istriani" (L'Istria, 1847) obračunal z njihovimi nazadnjaškimi nazori.¹

Iz zgodovinskega dogajanja je razvidno, da ZGODOVINO VEDNO PIŠEJO ZMAGOVALCI in je zato še zmeraj težko najti objektivne, akademske zgodovinarje, ki bi se ne bali odriniti vsiljenih zgodovinskih DOGM in matematičnih obrazcev. Lažje se je seveda odločiti za nadaljno visokoletečo, udobno uporabo starokopitarske, posnemalne in oportunistične zgodovinske metode, ki akademske barone ne vznemirja.

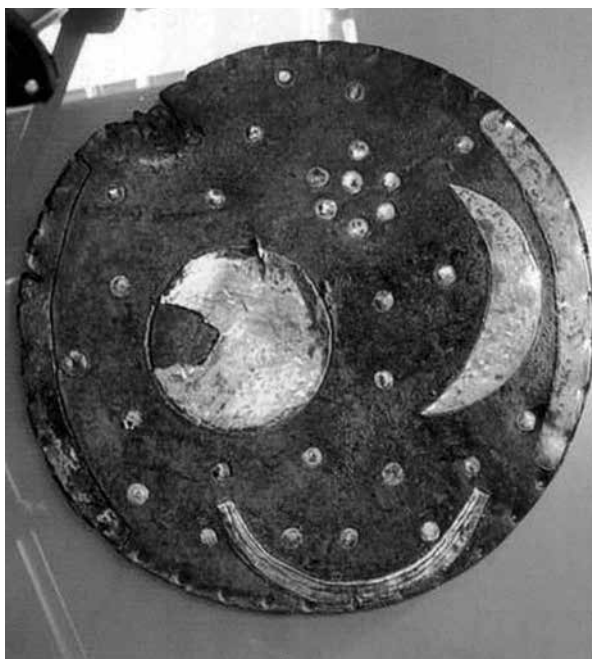
Na tak način bo tolmačenje zgodovine ostalo vedno odvisno od tujcev, ki se niso nikoli brigali za dokaze o verodostojnosti svojih teorij, naši znanstveniki pa so jih pohlevno sprejemali.*

Najdba grobnice ali zaklonskega na griču Mittelberg, kjer naj bi se spravljali posvečeni predmeti, med temi tudi micenejska (!) meča, v gozdu Ziegelroda, približno 200 km jugovzhodno od Berlina, v bližini GOSECKA¹, od koder so že prej zlikovci izmaknili bronasti disk, ki je slučajno prišel v roke švicarske policije (Magdeburg, 1997), je arheologe zelo presenetila. Izkopavanja je vodil prof. Harald Meller, glavni arheolog okrožja Saxen-Anhalt.

¹ "Basel Zeitung" 2002, "The independent" 2003.

Med raznim bogatim nakitom in opremo keltskega(?) vojščaka ali svečenika je bil bronasti DISK s premerom 30 cm (iz bronaste dobe, 1600 pred Kr., poznan kot disk iz Nebra), kjer so z zlatimi ploščicami prikazani na nebeškem svodu sonce, naraščajoča luna, skupina PLEJAD (kot na Ahilovem ščitu), 23 zvezd, nekakšna "sončna ladja" (katero so srednjeevropski, arhaični prebivalci radi predstavljali v zlatu) in na robu diska še dva zlata, nasprotna loka. Loka, ki se razpenjata v 82°, naj bi predstavljala kot, ki ga na nebu zariše SONCE med zimskim in poletnim solsticijem in to prav v bližini kraja, kjer so našli disk. Nikoli si ne bi znanstveniki predstavljali, da bi lahko bili v tisti dobi "barbarski" prebivalci Evrope (govori se o neki neznani, stari, izgubljeni kulturi!) mogoče še bolj izkušeni v astronomiji kot SUMERCI, ki naj bi bili, po doslej uveljavljenih teorijah, edini nosilci naprednega astronomskega znanja.² In to še ni dovolj!

² Revija "Archeo", št. 1, januar 2003; revija "Hera", št. 35, 2002; št. 28, 47, 2003; št. 52, 2004.

Bronasti astronomski disk iz Nebra, star približno 3.600 let.

Izvedenci so lahko ugotovili, da je bil disk iz Nebra izdelan prav v tistih krajih, kjer so ga našli. Primerjali so namreč baker, ki ga je vseboval, s primerki starega bakra, ki je zagotovo prihajal iz starih rudnikov v "avstrijskih Alpah". Po stilistični izdelavi dveh železnih mečev odkritih v istem kraju, so arheologi prišli do zaključka, da naj bi bila stara 3600 let.

Arheolog Meller zagotavlja, da predstavlja ta disk NAJSTAREJŠE, konkretno pričevanje o astronomskem znanju tedanjega, srednje-evropskega človeka.

V bližini Nebra se nahaja tudi arheološko najdišče GOSECK (25 km). Tudi to najdišče so odkrili čisto po naključju, iz letala. Prva izkopavanja so se pričela leta 2002 (Univerza Halle-Wittenberg, prof. Francois Bertemes) in na luč je prišlo veliko astronomsko opazovališče iz leta 5.000 pred Kr. (2.000 let pred izgradnjo Stonehenga). Možnost datiranja so dali glinasti ostanki vaz v notranjosti velikega kroga s tremi vhodi. Arheoastronom Wolfhard Schlosser trdi, da ustreza južni vhod kroga (s premerom 75 m) vzhajanju in zahajanju sonca ob zimskem in poletnem SOLSTICIJU.

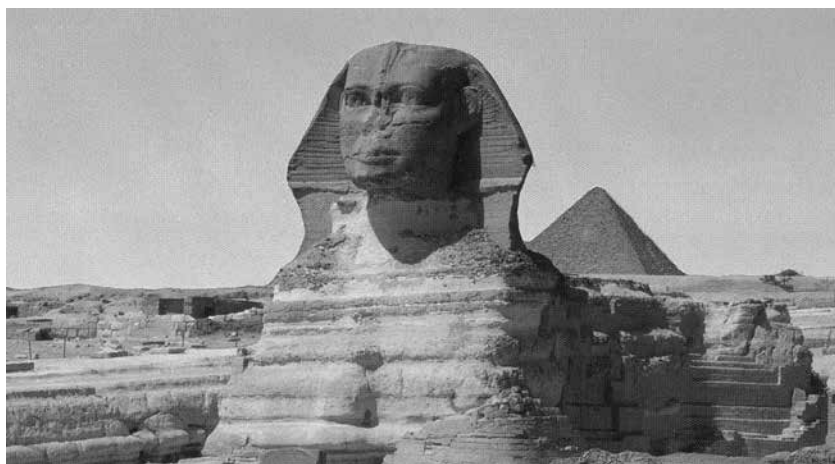
PLEJADE, označene na disku iz Nebra, so bile bistvene v kmetijstvu. Že Grk Ezijod (VIII. stol. pr. Kr.) je pravil: "*... ko se prikažejo Atlantove hčerke, je čas žetve, ob njihovem izginotju pa čas oranja, 40 dni se skrivajo, nato se, ob določenem letnem času, znova pojavijo in tedaj vemo, da je prišel čas za brusenje srpov.*" Skupina sedmih zvezd se namreč pojavi sredi meseca maja, oznanjujoč konec deževnega obdobja in pričetek poletja.

Naj omenimo še mnenje arheologa Bertemesa o IZVORU tega naprednega, razsvetljenega ljudstva. Arheolog meni, da so starodavno astronomsko opazovališče zgradili ljudje, ki naj bi prišli izza Karpatov (!) in pripadali neolitski podonavski kulturi, ki se je tekom stoletij razširila vse do današnje Holandske, Atlantskega oceana in Poljske! Kar arheolog trdi, pade med nas kot blisk iz jasnega neba! Pa ne, da naj bi to bili SLOVANI ... ali ... Indogermani!? Mislimo, da bi moralo še zagrmeti!

Da naj bi to ne bilo prav tisto mitično, skrivnostno pleme Tuatha de Danaan, izza "devetega vala", ki je doseglo celo Irsko?!

Meseca maja leta 2002 (kakšna naključja!) so angleški arheologi (Vessex Archeology) odkrili v bližini Stonehenga grob, v katerem je bil pokopan moški v položaju zarodka. Ob okostju je bilo precejšnje število predmetov (100), med njimi lok s tulom in puščicami, kremenov nož, posode iz žgane gline, zlate zaponke, itd. Človek naj bi, po mnenju arheologov, pripadal

Nove teorije pravijo, da naj bi bila SFINGA (največji kip na svetu s človeško glavo in levjim telesom) sklesana 13.000-8.000 let pred Kr. Do tega spoznanja je prišel že znani francoski matematik in filozof René Schwaller de Lubiz, ko je živel v Egiptu (1937-1952). Danes skuša njegove teorije znanstveno podpreti ameriški geolog, mogoče slovenskega porekla,

Sfinga pri piramidah v Gizi v Egiptu.

* glif = z
globokorezom
izdelan lik

prof. Robert Schoch iz Bostonske Univerze (odd. geologije). Schoch se poslužuje tudi stratigrafije, vede, ki se bavi z določanjem starosti skalovja, preko proučevanja vremenske erozije in nastajanja rudninske prevleke (patine).

Raziskovalcu je pri tem pomagal tudi študij paleoklimatologije. Zadnja ledena doba naj bi se namreč iztekala v obdobju med 13.000 in 8.000 leti pred Kr., ko so se visoke (do 800 metrov) plasti ledu topile in so nenehne padavine spremenile Saharo v zeleno in rodovitno savano (vir: poljudno-znanstvena revija "Newton", december 2003). Povezava Sfinge z levom izhaja iz njene lege. Levja Sfinga je namreč usmerjena proti vzhodu in od leta 10.970 do leta 8.810 pred Kr., se je ozvezdje Leva nahajalo prav na tistem delu nebeškega svoda!

Leta 2000 (januarja) smo med branjem švicarskega dnevnika "Regione Ticino" opazili članek, v katerem je časnikar obveščal bralce, da je skupina italijanskih arheologov z italijanske Univerze mesta Lecce, pod vodstvom prof. E. Anatija, odkrila kraj v puščavi Negev, na severu sinajskega polotoka, kjer naj bi Bog izročil Mojzesu kamnite table z desetimi zapovedmi.

¹ "Il Panteismo",
A. Cesare Ambesi,
Xenia, Milano 2000

Glede simbola Kozoroga in njegovih srpastih rogov bi želel dodati še tole: SRP je predstavljal važen simbol v kultih posvečenih Luni. Babilonski bog Marduk, imenovan tudi Bel ali Helel (iz "elil" – SIJOČI), je bil lastnik ukrivljenih mečev. In kaj če ni pozneje iz Helela postal Belel, ali se je že prej tako nazival? Tudi predhelenistično božanstvo plodnosti Kronos, poznejši Saturn, je imelo za simbol srp.

Kozorog, mogočna žival, ki se je povzpenjala visoko na nedostopne gore, je predstavljal za tedanjega človeka skoraj bajno bitje, in sicer posredovalca (božjega poslanca) med človekom in božanstvi, ki so po tedanjih pojmovanjih imela svoja domovanja na vrhovih najvišjih gora ("axis mundi"), ali celo nad njimi (BELI KOZOROG bi bil lahko predstavljal, v matriarhalni pradavnini, celo Veliko Mater ali Luno, ali neko svetlo ZVEZDO, posrednico-znanilko Sonca).

¹ "Le Favole Egizie e Greche", D. Antonio, G. Pernety, Libritalia 1997

Slovenski Kozorog bi lahko poosebljal tudi lik prvobitnega, dvojnega, hermafroditskega božanstva, kar je bilo pri najstarejših kulturah precej v navadi. Združitev Sonca in Lune v eno samo božansko bitje (simbol), bi namreč potrjevalo njegovo arhaičnost. V njem zasledimo značilno DVOJNOST, ki preveva najstarejše kulture širom po svetu, celotno egipčansko kulturo in religijo (Ptah in Maat, itd.), ki je bila za zgled grški religiji, in ki gotovo izhaja, čeprav uradna arheologija tega še ne upošteva, iz mnogo starejših, še neznanih kultur, ki naj bi bile izhodišče renesančni alkimiji in razlagi mitov.¹

Zlatorogovi ukrivljeni rogovi in belina kožuha predstavljajo LUNO, ženski spol, zlato pa SONCE; njegov moški spol pa zopet sonce, moškost in neusahljivo plodnost. Vsi ti simboli se med seboj prepletajo in nam predstavljajo "popolno bitje", ki simbolizira zmago nad dvojnostjo in se zedini (zlije) v dovršeno obliko Enojnosti ($1 + 1 = 1$, oziroma sveto število 111), "BOŽANSTVA" namreč, o katerem bomo še razpravljali! BELA barva je v jeziku simbola predstavljala tudi "neustvarjeno, večno luč", ZLATA barva pa "razodeto luč".

Androgen iz knjige Libro della Santa trinità, XV. stol.

Prasloveni, oziroma ljudstva, ki naj bi predstavljala del PREDindoevropskih(?) plemen, v smislu najstarejših prebivalcev srednje Evrope, ki so se prilagajala poznejšim in vedno novim navalom/vdorom plemen iz vzhoda, naj bi bili po pričevanjih nekaterih znanstvenikov, prisotni na svojih sedanjih ozemljih že od daljnega neolitika¹, če že ne paleolitika.² Njihova prvotna domovina ali izvor, kakor izvor drugih ljudstev, ki so naselila Evropo, naj bi bil Bližnji Vzhod in sicer natančneje ANATOLIJA (Paflagonija).

Iz Anatolije naj bi se ta ljudstva večkrat selila proti zahodni Evropi, na Kavkaz in proti vzhodu, oziroma Indiji in še dlje. V kraju GAUDO, v bližini Paestuma v Italiji, so arheologi med letoma 1945-47 raziskali prazgodovinsko nekropolo, kjer je prišla na dan velika množica kamnitih in bakrenih izdelkov in lončenega posodja. Vsi ti predmeti so bili zelo podobni tistim, ki so jih arheologi odkrili v Anatoliji in na egejskih otokih (2400-1900 pred Kr.). Podobne ostanke so odkrili še v Mirabella Eclano, Caiazzo, Sorrento, Neapelj.³

Ameriški arheolog prof. Nicholas Conrad, docent na Univerzi v Tübingenu trdi, da je zelo možno, da so prvi nomadi dosegli Evropo, ko so se pomikali med zadnjo ledeno dobo proti severozahodu ob toku reke DONAVE in se sploh posluževali zmrznjene reke kot široke avtoceste.⁴ Te teze bi lahko potrjevala najdba delov okostij in lobanje (podobne so našli v Afriki, na Srednjem Vzhodu in v Evropi in naj bi bile stare od 34.000 do 36.000 let), ki jih je našel Erik Trinkaus iz St. Luisa, profesor na ameriški University of Washington, v jami v romunskih Karpatih.⁵

¹ "Before civilisation", Colin Renfrew, Cambridge University Press, 1979; "Archeologia e linguaggio", Laterza, Rim 1999.

² Marcel Otte, Xaverio Ballester, Herbert Kuhn, "Atlas Linguarum Europae", UNESCO, Istituto Poligrafico dello Stato, Roma 1997; "L'etnogenesi Ladina alla luce delle nuove teorie sulle origini dei popoli indoeuropei", Università di Utrecht, Institut Ladin "Micura de Ru", San Martin de Tor 2000; med avtorji je tudi Mario Alinei, "Origini delle lingue d'Europa", Vol. I 1996, Vol. II, Il Mulino, Bologna 2000.

³ "Etruschi e Italici prima del dominio di Roma", R. B. Bandinelli, A. Giuliano, Rizzoli, Milano 1985.

^{4,5} Revija "Hera", št. 47, 2003.

MABINOZION, ČRNE VRANE, DEKLE VODA

Najbolj zanimivo pa je, da se obsežno govori o Belinu v zbirki starih velških legend, pretkanih s simbolizmi, v t.i. "The Mabinogion" ("Zgodbe o mladih junakih"), katerega je prvič prevedla v angleščino Lady Charlotte Guest leta 1849 v Llandoveryju, sledil ji je Loth in še Gwyn in Thomas Jones.¹ MABINOZION je sestavljen iz štirih starejših in petih novejših poglavij. V 4. poglavju ("M. of Branwen"), se omenja Belija in celo njegove otroke (LUDD, Casawallawawn, Nynnyaw, Llevelys). Gotovo je, da sta si lika Brana in Belija zelo podobna in večkrat se njuni zgodbi prepletata. Na primer keltski Bran (pomeni prav res, kar po sloven-sko VRAN) je onespособljen, ko ga ranijo v peto (podobno kot Kresnik). Junaki (ki jih je ostalo sedem) mu po njegovem nasvetu odrežejo glavo in to govorečo relikvijo nesejo do sedanjega Londona, kjer jo pokopljejo, obrnjeno proti Franciji, na "Belem Griču" ("White Mount" oz. "Bryn Gwyn"). Danes stoji tu trdnjava "London Tower" in med obzidjem se sprehajajo velike ČRNE VRANE, ki varujejo trdnost angleške kraljevine (kot italijanska npr. LUPA-volkulja v Rimu). Neka legenda pravi, da je celo Belin (kot britanski legendarni kralj) dal zgraditi Tower in da se nahaja njegov pepel v zlati posodi na vrhu stolpa. Omenja se Casawallawawn, velikega zlobnega čarovnika, ki naj bi predstavljal Belijevega sina, s katerim se spopadejo prijatelji Branovega sina Caradaca, potem ko se vrnejo iz bojov in izvedo, da so Branova ozemlja padla v njegove roke!

Legenda govori tudi o kralju Balinu Divjem¹ in o nekih velikanih (pomislimo na slovenske Ajde), ki povzročajo škodo, a se v irski pripovedi "Branwen, Llyrova hči", končno odpravijo (vrnejo) v Britanijo, kjer se spremenijo v miroljubne in večše bojevnike. Obstaja celo zbirka zgodb o GRAAL-u.² Glede imena BALIN se moramo spomniti, da predstavlja tudi sinonim za viteza GAWAINA, ki nastopa v zgodbi o GRAALU in čigar znak je PETEROKOTNIK, oz. "brezkončni voz" (endless knot).

Goffredo de Monmouth³ trdi, da je Belijevo ime Heli. Prepričani smo, da se vsa ta imena, Beli, Heli in Belinus, itd. istovetijo s (slo)venetskim prastarim sončnim božanstvom BELINOM. V nekem poglavju avtor omenja celo sovraštvo med Belinom in Branom, epiklezo* Luga, keltskega boga!

In to še ni vse, znani raziskovalec trdi, da izvira celo ime londonskega predmestja BILLINGSGATE iz Belinovega. Stara tradicija pa pripoveduje, da se je v vratih nekdanjega utrjenega mesteca (sedaj predmestja), na katerega se legenda nanaša, hranil pepel tega kralja/božanstva.⁴ Obstaja tudi legenda iz časov rimske zasedbe, o boju nekega britanskega kralja, imenovanega Kasiv(b)elaun, s Cezarjem, za roko princeze Fflur, ki naj bi predstavljala staro Boginjo Suverenosti.⁴ Ta boginja je predstavljala prastaro, brezimensko (ali mnogoiemensko) "DEKLE VODA", "ČRNO ŽENO", "črno žensko vednosti", Cailleach, "Mater Goro" iz predkeltskih kultov.

¹ "The Mabinogion", Lady C. Guest, J. Jones, Cardiff 1977; "The Mabinogion", J. Grantz, Penguin Books, Harmondsworth 1978.

² "The Tale of Balain" (XIII. stol.) Iz stare francoščine prevedel D. E. Campbell, Northwestern University Press, USA, Evanston 1972.

* **epikleza** = ritualni nagovor s katerim se obračamo do nekega božanstva

^{3, 4} "Historia Regum Britanniae", Goffredo de Monmouth, III, 1. f.

⁵ "Celtic Civilization", Jean Markale, Gordon Cremonesi, 1978.

J. Whatmough¹ piše o naseljevanju Veneta s strani Ilirov (VENETOV), M. Beeler⁴ temu oporeka. G. Sergi trdi v svoji knjigi³, da naj bi bili indoevropejci Praslovani ZELO STARI prebivalci srednje Evrope, nosilci Hallstattske kulture ali starejše železne dobe in kulture žarnih grobišč (na lončarskem kolovratu izdelano glinasto orodje in iz kaljenega železa izdelano orožje). A. Martinet Slovane omenja v tretjem in drugem tisočletju pred Kr.

Litovska raziskovalka Marija Gimbutas meni, da naj bi bili Indoevropejci predstavniki kulture KURGANOV in izhajali iz ravnin ob Volgi. Premikali naj bi se proti Evropi mimo severne obale Črnega in Kaspijskega morja in se slednjič podali tudi proti Indiji. Preseljevanja naj bi se ponavljala od leta 6000 ali 5000 pred Kr. naprej

Vsekakor moramo tudi vedeti, da je pojem "Indoevropejci" ideološka iznajdba. Raziskovalci so namreč prišli do mnenja, da je beseda "Aryos" (Rigveda), oziroma "arya", ki naj bi izhajala iz sanskerta, le stara semitska beseda, iz jezika, ki so ga govorili v Siriji 2000 let pr. Kr. ("Ary" = sodrug, sorodnik), sanskrt naj bi torej izhajal iz indoevropskih(?) jezikov!⁴

Pridemo torej do lika kače, ki si grize rep ("ouroboros"), mar ne!!

Filolog Giovanni Semerano trdi, da izhajajo vsi evropski jeziki iz iste akadške podstati.⁵

Najbolje je, da se vrnemo k Venetom (novodošlim Indoevropejcem?), ki naj bi prišli v naše kraje v bronasti dobi (ali so neolitski staroselci?) in pustimo drugim razglabljanja o izvoru jezikov in INDOEVROPEJCEV!

V knjižici "720 let Ravne na Koroškem"⁶, se omenjajo VENETI, oziroma predniki Ilirov ali Prapanoni, ki naj bi prodrli tudi na Koroško, kjer najdemo njihove sledi v Laboški dolini, na Gradišču nad Legnom, zlasti na Puščavi in na Šancah nad Starim trgom in nazadnje še v Radušah. Lep primer te kulture predstavlja zlati diadem Hallstattske princeze, iz V. stol. pred Kr., ki je bil izkopan v bližini STIČNE(!), v Sloveniji.

Ena izmed tolikih teorij o venetski genezi pravi, da naj bi se, kot indoevropski narod, ustalili v teku II. tisočletja pred Kr. na območju sedanje Poljske in Lužic in se nato, približno v XIII. stol. pred Kr., podali iz krajev med rekami Vislo, Odro in Labo in se postopoma razširili po Evropi in Aziji (mednje naj bi spadali tudi Vendi-Sorabi); nekateri pa postavljajo njihovo izvirno pradomovino v južno Rusijo ali celo v Anatolijo. Tudi italijanski zgodovinar A. Tamaro piše o prazgodovinskih migracijah Venetov.

¹ "The Prae-Italic Dialects", London 1933.

² "The Venetic Language", Berkeley 1949.

³ "Le prime e le più antiche civiltà", Fratelli Bocca, Torino 1926.

⁴ Focus, n° 12, 2003, Franco Bordieri; TSTM, Maurizio Puntin.

⁵ "Le origini della cultura europea: rivelazioni della linguistica storica", G. Semerano, Oleschki, 1984.

⁶ Mestna Konferenca, SZDL, Ravne na Koroškem 1968.

Misteriji so iniciatsko pot pričenjali s kultom božanstva, ki je bilo najbližje Zemlji (Cibelis-žito), nato se je pot vila navkreber in se vedno bolj približevala belini, luči, soncu. Preko Bakhovih-Dionizovih misterijev (vino predstavlja namreč najvišjo stopnjo vode), se je končno pot dvignila do Apolonovih (element ogenj-LUČ) misterijev. Zato se najvišja božanstva istovetijo z ognjem, soncem, lučjo, leskom in zato se je tudi Belin lahko istovetil z Apolonom (kateremu je bil pretežno pri severnih narodih posvečen LABOD ptič, ki se pogosto pojavlja v germanskih mitih).

Kelti so oboževali "mladega boga" MABONA (Modron!, Maponus), čigar mati je bila znana, oče pa ne. Pravili so, da naj bi bil spočet ob zori in rojen pred zatonom. Romanizirani Kelti so istovetili njegov kult z Apolonovim. Diodor Siciljski meni, da je bil rojstni kraj Apolonove matere Latone, angleški otok in to naj bi bil razlog, da ga tamkajšnji prebivalci tako obožujejo¹ v velikem, krožnem templju.²

Sinkretizacija raznih verstev je dovolila, da so prebivalci Galije Apolona kmalu dodali h krajevnim božanstvom zdravja in voda, kot so bili Aponus (Abano terme), Borvo in Bormanicus.³

Postopoma so Belina, slovenetskega boga, v raznih krajih, kjer so se Sloveneti vključili v novo rimsko družbo in se okužili z rimsko miselnostjo in kulturo, prilagodili podobi rimskega božanstva, da bi bilo božanstvo na tak način lažje dostopno za tujce in pa tudi zato, ker so morda staroselce očarale legende bogov novodošlecev. Pravo podobo svojega svetlega boga so pa nezavedno ohranili v svojih srcih prav do naših časov.

Zlasti v velikih trgovskih mestih rimskega imperija so se shajali Rimljani, Grki, Aleksandrijci (Egipčani), Noričani, Karni in drugi narodi (to promiskuiteto zasledimo skoraj v vseh zgodovinskih obdobjih).

Zato ni čudno, če je Belin postopoma pridobil značaj Apolona, ki mu je bil opisno najbližji, ali pa keltskega boga zdravilnih izvirov in sončnega lika Grannusa (A. Holder; SONCE se pravi v irščini "Grian", v keltsčini "Grannus", ki je bil tudi bog zdravja), po katerem se imenuje mesto toplic Aquisgrana – Aquae Grani in druga mesta kot so Aachen, Aix la Chapelle, Graux, Eaux Graunnes.

Spremenil se je celo v Herakleja, v prvih stoletjih po Kr., pa še v Mitro, nadalje v sv. Mihaela, v sv. Janeza Krstnika, sv. Martina, sv. Lucijo, sv. VIDA, oziroma nosilce luči ali sončnih likov, kot smo to že prej omenili. Pozanimajmo se koliko je cerkva v bližini Ogleja, pa še v Karniji in drugih

¹ "I Celti", C. Matthews, Xenia, Milano 1993.

² Stonehenge; "Celtic civilizatio", Jean Markale, Gordon Cremonesi 1978.

Apolon Dimejski iz Olimpije (V. stol. pr. Kr., Muzej v Olimpiji).

³ Maraspin 1967-68, Bassiniano 1987, Cenerini 1992.

sinkretizacija = združevanje, spajanje različnega, npr. verstev, umetnostnih smeri

¹ "Atlante della Storia", Angela Cerinotti, Demetra, Verona 1998.

Bronasti kipec plesalke iz III. tisočletja pr. Kr., najden v Mohenja Daro v Pakistanu (Narodni muzej, Delhi).

² "The Celtic Churches: a History AD 200-1200", J. T. MacNeill, Univ. of Chicago Press, 1974)

Celo britanski kralj, naslednik Katuvelaunusa (Herdfordshire), ki se je bojeval z Rimljani (cesar Klavdij, 43 po Kr.), KUNOBELINUS (v slovenskem pravopisu "kuna" pomeni: zlatica, belica; kraljevo ime bi lahko pomenilo: "ZLATI Belin"), je nosil ime, ki spominja na naše božanstvo, ki naj bi imelo zlate lase in roke.¹

V bližini mesta Krakow (Poljska) obstajajo razni kraji, poimenovani Biala, pa tudi v kraju Bielany obstaja kamaldolski samostan, zgrajen na ostankih antičnega templja posvečenega starim(?) kultom ("La Panarie", R. C. Lewanski, 1982). In še vedno na Poljskem se nahajajo Bielsko, Biala, Bielawa in Bialograd, podobno kot v Srbiji Beograd. Celo v provinci Hatay v Turčiji obstaja prelaz Belen/Beylan (684 m) oz. "Sirska vrata".

Belin je omenjen tudi v knjigi "Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji" (P. Merku, ZTT, Trst 1976) na strani 360, kot "Filip Belin" (v zvezi z božičnim panjem – "zoc") in na strani 366, kot "Bilinič star" (v zvezi s "skarfičem" – po furlansko – "boborosso", kjer nas "rosso", rdeče, spomni na barvo sonca, ognja, Agnija).

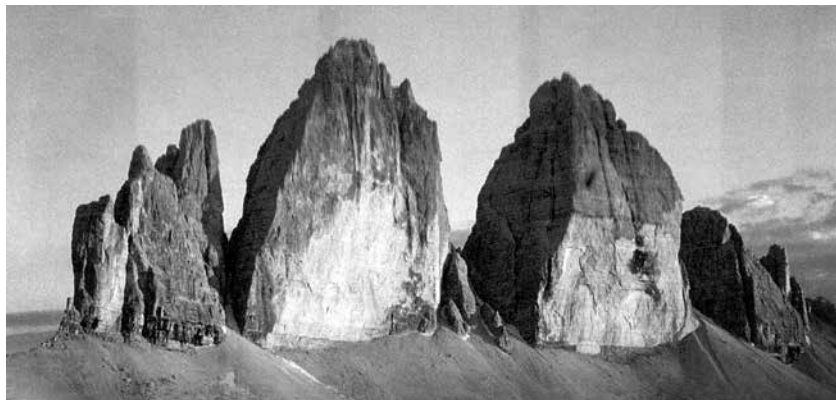
Imena, ki spominjajo na Belina najdemo tudi v drugih, bolj oddaljenih deželah: Bela v Pakistanu in Belgaum v južni Indiji, Belovo in Belorek blizu Čeljabinska v Sibiriji, gora Beluha med Kazahstanom in Mongolijo, reka Belaja v bližini mesta Kazan. Pa še v Massiliji (Marseille) in Narbu so posvetitve Bellinu oziroma Belinu (CIL. XII, 821, in CIL. XII, 5958).

Na Andamanskih otokih, v Bengalskem zalivu (INDIJA), je bila v časti med krajevnim prebivalstvom boginja BILIKU, stvariteljica sveta, ki je predstavljala severo-vzhodni monsun. Božanstvu je pripadal OGENJ in naj bi sploh "v ognju živelo". Tu se spomnimo na staroslovanskega Radogosta, kakor naj bi se med drugim imenoval Svetovid (BPSL, str. 14, Kelemina). Boginja je bila gospodarica dobrega in zla. Njen soprog je bil manjvredni južno-zahodni monsun, Tarai. Iz njune zveze naj bi se bila rodila Luna (moškega spola) in Sonce (ženskega spola)!

Znani Mont Saint-Michel, v Franciji, kjer naj bi se nahajalo druidsko svetišče, se je nekoč imenoval "MONT BELAINE", po Belinu, sijočem venetskem božanstvu! V lepi knjigi "Planet – I capolavori dell'uomo" (Panorama – UNESCO, Verona 2003) se v zvezi s tem otokom omenja tudi angleško zasedbo bližnjega kraja z imenom TOMBELAINE, leta 1316 med angleško-francosko vojno. Naj omenimo še, da so nekoč britanski pokrajini Walesu (it. Galles) pravili SEVERN (sv. Aldhelm, saški opat Malmesburyskega samostana²).

¹ "Danes, iz včeraj za jutri", L. Verbovšek, Jutro 2004.

Kar zanimiva sta troglavi kip iz mesta Treviso ("erma triforme"), ki stoji nasproti občinske palače in kip t.i. troglavega Divjega moža ("selvatico tricipite") v središču Brixna (Bressanone – Bocen), na križišču med potema Portici maggiori in Portici minori. V najdišču Lagole di Calalzo (Italija) so arheologi odkrili celo TRIMUŽIJAT-ovo svetišče. Ime gore TRIMOGGIA nad krajem Campo Imperatore v pogorju Gran Sasso (Italija) spominja na venetsko božanstvo "Trimožjat".¹ Kaj naj si tudi mislimo o vasi Tremosine na Obali limon Gardskega jezera v Italiji?

Trije vrhovi v Zgornji Pustriški dolini v Južnotirolskih Dolomitih.

Mimogrede omenimo še, da so tudi v mestu ORVIETO v srednji Italiji našli troglavo glineno figuro.

Te starinske sohe nas spomnijo na božanstvo TRIGLAV (slovenski "axis mundi"), o katerem nekateri pravijo, da je z eno glavo obvladoval nebo, z drugo zemljo in s tretjo vodovja, oziroma podzemlje (svete tri prvine, a en sam bog). Oči in ustnice naj bi mu pokrivala zlata tančica. Ob Millstatskem jezeru (Avstrija) naj bi stal neki "BALVAN" (velika skala) S TREMI GLAVAMI, torej predstava Triglava (202. bajka Keleminove zbirke BPSL). V tem mestecu še raste na dvorišču tamkajšnjega nekdanjega samostana tisočletna lipa. Slovenci, ajdi, oziroma pogani, so si predstavljali Triglava kot drevo s tremi vrhovi ali studenec s tremi izviri.

Glede Trimužijata nam posreduje raziskovalec G. Fogolari posvetilni napis: "*Sainatei Trimusijatej doto donom*" ("sveti TROJICI posvečam žrtev"). Dokumentacijo o podobnih napisih najdemo v delu Helmolda (1168), Herborda (1159) in brata Ebba.

Na Šentlenski gori so našli kamniti čeber s tremi vklesanimi obrazy, v Svatnah pa podobno lončeno posodo (S. S., J. Šavli, Zal. Humar).

V Walesu (Anglija) se še danes spominjajo žena (čarovnic), ki so ob IZVIRIH prerokovale dan smrti in so jim pravili "gwrach - y - rhibyn", kar nas spominja na slovenski besedi "vrač" (šaman) in "ribnik". Ženske, svečenice, so varovale izvire in možno je, da so se na dan solsticija vršila tudi človeška žrtvovanja vodam (utopitev žrtve). Tradicija je obdržala v spominu imena teh svečenic ali vil: "bonnes dames, dames blanches, white women, y mamau, le tre fatine, rojenice, rusalke (omenjene v delih skladateljev Aleksandra Dargomizhskega in Antonina Dvořaka), norne, koroške Billeweiss, Bele žene, Matronae, itd., ki so se po navadi predstavljale v trojici.

Dediščina verstev arhaičnih poljedelskih kultur je ostala živa in njene korenine so še danes trdno ukoreninjene (pustne tradicije). Nauke te prvotne religije so matere zaupale (ustno izročilo, ženske so bile vedno lastnice tradicije in njenega predajanja) svojim prvorojenim hčerkam in tako se je tradicija ohranila do danes, čeprav zamegljena in prekrita z vsakovrstnimi, pomešanimi miti in novo krščansko vero.¹ Marsikatera ŽENSKA je za "Staro vero Velike Matere Narave" (Artemida-Diana, Belisama, itd.) izgubila življenje v srednjeveškem obdobju "razsvetljene in SVETE" inkvizicije, kateri je jezuit sv. Ignac Lojolski dal veliko podporo. Katedrala, posvečena temu svetniku, je po "naključju" tudi v strateškem mestu Gorici.

¹ "Matriarhat", Bachofen, 1861; "The Language of the Goddess", Marija Gimbutas, Thames and Hudson, London 1989; "I nomi della Dea", J. Campbell, R. Eisler, M. Gimbutas, C. Musès, Ubaldini 1992).

Goriški grad.

Prve grmade so prižgali leta 1143 v Kölnu in Liegu, sledile so papeževe bule proti raznim herezijam. Lov na čarovnice se je razvil zlasti po evropski križarski vojni proti verski ločini Katarov in Albižanov. Na Tirolskem in v alpskem svetu se je preganjanje čarovnic pričelo okoli leta 1350 in trajalo prav do konca 18. stoletja.²

² "Streghe", Pinuccia Di Gesaro, Praxis 3, 1988.

Celo v liku slovenskega KRESNIKA (BOŽIČA) lahko zasledimo ostanke Belinovega sončnega mita. V zlatih laseh (ZLATO je bilo tudi znak Horusa, Višnuja, Apolona in Mitrasa in je simbolično predstavljalo razodeto "luč" neuvedenim v misterije), v zlatih rokah (sončni žarki), v zmožnosti zdravljenja, v povezavi s sestro-ženo Devo (morda tudi Zoro), v izhodišču, ki bi naj bilo za oba nekje na Jutrovem (Kresnik se smatra za "vladarja slovenske zemlje, kar je leži na vzhodni strani"), na Zlati, nekoč temni, oziroma kristalno-bleščeči gori(!); v prižiganju kresov (na vigilijo sv. Janeza Krstnika, oziroma poletnega solsticija/sončnega obrata, Beltaneja); v zmožnosti spreminjanja v katerokoli stvar in žival (podobno kot keltski Lug in večina glavnih božanstev). Njegovo ime naj bi bilo v zvezi s besedama "kresb", sprememba časa, sončni obrat, ogenj veselja in "vbrkresiti", pomagati nekomu do ponovnega življenja (BPSL., Kelemina).

Na svojem telesu naj bi imel madež v obliki KONJSKE PODKVE. Indijski KRIŠNA je imel temen madež na prsih; na portale cerkva, posvečenih sv. Martinu, so v srednjem veku romarji obešali PODKVE. Egipčanski, DVOSPOLNI boginji Mut, veliki boginji Materi, je bilo posvečeno v Tebah, ob njenem templju, sveto jezero v obliki PODKVE, ki je ostalo v rabi 2000 let. Tudi dolina TRENTA ima obliko podkve.

Na tem mestu lahko omenimo se goro KOPITNIK (910 m), v bližini Rimskih toplic (Celje).

Kresnik je bil tudi "VIDOVIT". Znal je namreč več kot drugi in bil je večš v prerokovanju. Še danes pravijo na goriškem vedeževalcu "VIDON"¹ (Kal nad Kanalom) in v slovenskem jeziku "VEDEŽ".

V vasi Cosizza (Italija) v Nadiški dolini pravijo nekakšnim čarovniškim, ljudskim, moškim likom "BENANDANTI", a tudi "VEDENCI". Ti naj bi preganjali čarovnice, se podili ponoči ob posebnih praznikih z plamenicami okoli hlevov, polj, sadovnjakov in v bližini križišč. Imenovali so jih tudi BELANDant, BELEdant (mogoče tudi BEDANC na Vandotovem, Kranjska Gora), BALOvant, Vedomci? (s pomenom "MODRIJANI", "volkodlaki") ali KERSTNIKI. Preganjali so čarovnice zlasti v noči na vigilijo praznika sv. Janeza in se za to posluževali DOBROVITOVINE (zopet nam pomaga rastlina; it. "viburno", lat. "viburnum lantana").²

Kresnik naj bi imel PSA VIDEŽA s štirimi očmi in ŽELEZNO KLADIVO (vladarsko znamenje).

¹ "Skrivnost in svetost kamna", P. Medvešček, ZTT/EST, Trst 1992; 65,

² "Le Krivapete delle Valli del Natisone", A. De Stefano, Kappa Vu, Udine 2003.

Dobrovitovina (viburnum lantana)

Koronida je rodila Asklepija-Eskulapa (že mrtva, preden je njeno truplo zgorelo), ki je bil potem dan v rejo in vzgojo kentavru Keironu (kot Heraklej in drugi grški junaki). Kot vidimo, je predstavljal KONJ (zelo važen za Venete in Kelte), ki je "tekkel kot veter", v arhaičnih kulturah posvečeno, božansko bitje, simbol neke skrivnostne, neustavljive "RODNE SILE" v zvezi s skrivnostjo Življenja, Smrti in Plodnosti, oziroma s skrivnostmi nenehnega Dogajanja, iztekanja Časa.

Že 13.000 let od tega je neznani umetnik narisal na stene francoske jame "Trois Frères" šamana z zaostrenimi jelenjimi ušesi, z rogovi, s široko odprtimi očmi, z medvedjimi šapami, KONJSKIM repom in spolnim udom!

Nekatera konjska bitja (KENTAVRE) so Grki sploh smatrali za inteligentnejša od človeka, večša zdravljenja, obdarjena s profetičnim darom in celo z besedo. Kentavri so predstavljali namreč jezdece, oziroma nove prišleke (nomade), ki so bili na višji kulturni stopnji od Grkov, ki konjev še niso poznali.

Izgleda, da naj bi v zahodni Evropi človek udomačil konja že pred III. tisočletjem pred Kr.¹ pred prihodom Indo-Arijcev(?), ki naj bi bili prišli okoli II. tisočletja pred Kr. iz severovzhodnih krajev (po drugih teorijah iz Anatolije), se naselili na jugu, v Iranu in se od tam razširili proti zahodu, proti Mezopotamiji, proti vzhodu, dosegli Indijo preko prelazov Hindukuša in po novejših arheoloških odkritjih celo Kitajsko, noseč s seboj kulturo voza s kolesi na prečke.²

Za Kelte, kot tudi za Paleovenete, je bil KONJ neprecenljive vrednosti, pravzaprav je predstavljal njegovega največjega prijatelja. Tako se je v religiji in folkloru večkrat upodabljal in omenjal, bodisi pod podobo "kelpie" (zlobnega vodnega duha), bodisi povodnega konja s izbočenimi očmi, oziroma boginje EPONE (okrogle oči spominjajo na Boginjo Sovo-Ateno-Veliko mater-LUNO, morda v naših krajih na temno, podzemno TEMAVO). Konja so upodabljali povsod in lepe, stilizirane konje vidimo zlasti na SITULAH.

Galci so konju pravili "epos". V irščini se je konju pravilo "ech", keltsko "ekwos", irsko še "marc" (slovenski priimek Marc, da ne govorimo o sv. Marku, oboževanemu pokrovitelju mlajše Beneške republike in slovenskemu kralju Marku; sinkretizem, op. a.) in morda še venetsko "markos". Tudi beseda "ekupetaris" (potovati), ki jo večkrat zasledimo v venetskih napisih, nas spominja na besedo "ekwos" ali "ekw".

^{1, 2} Revija "Kemi Hathor", članek "Le origini della Cavalleria", Julius Cohen, št. 108, Milano 2002.

Situla Benvenuti iz VII. stol. pr. Kr. sodi med mojstrovine venetskega obdelovanja brona. Vodoravni pasovi prikazujejo trgovino, vojno in delo na polju (Atestinski državni muzej, Este).

Ko govorimo o BELINU in o njegovem poznejšem dvojniku, grškem božanstvu APOLONU, kot so ga Rimljani poznali, se moramo spomniti na legendo o Apolonovem rojstvu na svetem "plavajočem" otoku DELOS-u (otok prepelic). Latona, Apolonova mati, je rodila tudi Artemido, boginjo Luno, kateri so bile posvečene prepelice in golobice. Delos je eden izmed KIKLADSKIH otokov.

Tu se je razcvetela, tisočletja pred grško, še ne popolnoma obelodanjena samostojna, kikladska kultura (v stari bakreni dobi, 3.000-2.000 pred Kr., sta se razbohotila pomorska trgovina in gojenje trte; prvotne naselbine so pa izpričane že 7.000 let pred Kr. in celo v neolitiku), na katero naj bi pozneje vplivali kretska in atiška, predhelenska grška kultura. Tukidid je v V. stol. pred Kr. zapisal, da je Minos zavzel kikladske otoke, potem ko je pregnal KARIJE (morske roparje, katerih izvor naj bi bila obala Male Azije, med Lidijo, Licijo in Frigijo). Prebivalci kikladskih otokov so po morju trgovali z Anatolijo, Dalmacijo, Sardinijo, Balearskimi otoki, jugom Francije in s Kreto.

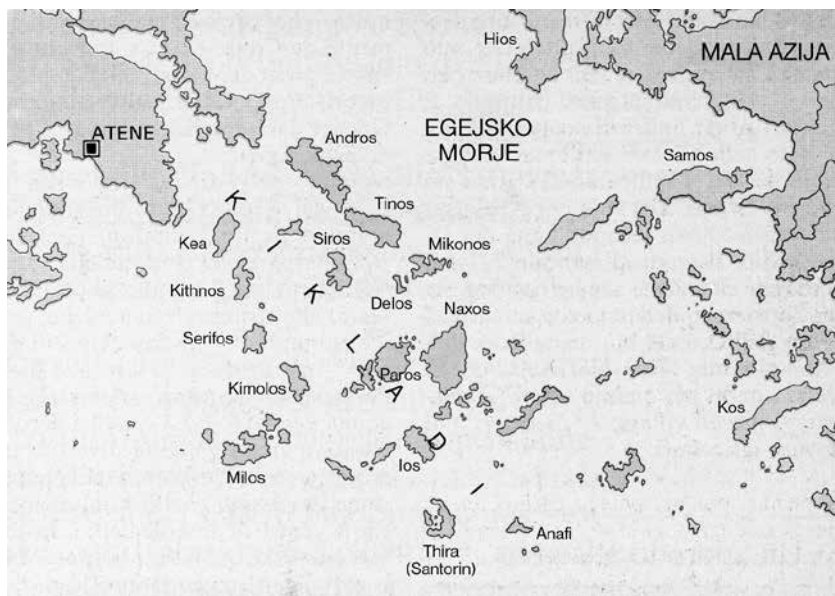
Na Kreti so arheologi našli nož, stilistično podoben primerkom iz Anatolije. Anatolski in dodekaneški vpliv je občutiti tudi na kretski keramiki tipa "Pyrgos ware" (III. tisočletje pred Kr., arheološki muzej Iraklion). Na raznih drugih keramikah z vrezanimi okraski, pa je viden

Kikladski idol iz obdobja 3500-3000 pr. Kr. najden v grobnici II. na Monte d'Accoddi na Sardiniji.

T.i. kozica s spiralami iz Kikladskih otokov.

Otočje Kikladi v Egejskem morju.

Glavno svetišče Afrodite (rimske Venere) se je nahajalo na otoku Cipru in se je v teku tisočletij spremenilo v svetišče posvečeno krščanski Materi Božji. Boginjo, kateri je bil posvečen BAKER, ker so se na otoku nahajali rudniki te kovine, so smatrali za TROJNO: Devico, Mater in Starko.

Kipec Velike matere iz Sardinije, prednuraško obdobje.

¹ "Celtic Civilization", Jean Markale, Gordon Cremonesi, 1978.

Ostala svetišča, ki so predstavljala notranjost boginje, so bila na Malti, na Sardiniji in drugod ob Sredozemlju. Tudi Demetrijini templji so s svojimi prostori predstavljali notranjost božanskega telesa, oziroma maternice, v kateri se je izpolnjeval prerod pokojnih.

Astartis (Isthar), Velika Mati, vzhodnjaška boginja plodnosti, se je postopoma spremenila in prevzela, v krščanski religiji, lik moškega, demonskega bitja Astoretha, čeprav je celo kralj Salomon dal zgraditi oltarje v čast te boginje.

Brigit/Brigida je predstavljala irsko TROJNO boginjo. Čuvajke-svečenice njenega svetega OGNJA v Kildare (Irska) so se spremenile po pokristjanjenju v redovnice redu sv. Brigide. Dan, posvečen tej boginji, je bil poganski keltski praznik IMBOLC, ki ustreza današnji svečnici (it. Candelora). Brigitin ogenj ni nikoli ugasnil od ustanovitve samostana v 6. stoletju do vlade Henrika VIII., ki je s svojo reformo uničil navade, katere je krščanska pobožnost, ki je izvirala iz keltske tradicije, hranila toliko stoletij. Kildarske redovnice spominjajo na svečenice Galliceniae o katerih je poročal Posidonij.¹

Drugo keltsko ime boginje Brigit/Bride je bilo Cerridwen, boginja smrti in ponovnega življenja.

Tudi severna plemena so imela podobno boginjo, Freyo "mnogotero", kateri je bil posvečen petek in zimski solsticij. Njene solze, ki so padale v morje, naj bi se spreminjale

Svetišče Mnajdra, v obliki materinega telesa, na Malti iz 3.600 pr. Kr.

Speča boginja Mati iz svetišča Mnajdra na Malti.

Ime svetlolase VENERE, katero se omenja ob pozdravu vitezu Liechtensteinskemu, nas spomni na gnostike, trubadurje in versko ločino Katarov (ali it. Albigesi). Ti so opevali in častili "žensko polovico boga" ali "večno ženskost", ne v erotičnem ali spolnem smislu, ampak v smislu "BOŽJEGA USMILJENJA" ali "MORALNE LEPOTE" (it. "l'eterno femminino") in jo nazivali z različnimi imeni, kot so na primer: Venera, Sophia, Maria ali Shekinah. Sophio so katarski duhovniki, "perfecti", sploh smatrali za "sveto posodo vednosti". To novo, morda zmotno, a sugestivno iskanje poti proti Bogu, brez pomoči Katoliške cerkve, najdemo strnjeno v verzih trubadurja Uca de Saint Circ: *"Ljubiti, pomeni prožiti se proti Bogu (Nebu) skozi žensko"*.¹ Herodot pravi celo, da so Perzijci Venero poimenovali z imenom Mitrasa in dobro vemo, da se je MITRAS istovetil s Soncem (SCS, F. Portal).

¹ "Visio Pacis: Holy City and Grail", H. Adolf, Pennsylvania State University Press 1960.

S. Botticelli: Rojstvo Venere, okr. 1485 (Galleria degli Uffizi, Firenze).

Pesnik Orfej pa, ki se je posluževal egipčanske tradicije, je v svojih verzih izrazil tole alegorijo: *"Opeval bom Noč, mater bogov in človeštva, Noč, izvor vsega Stvarstva in imenoval jo bom VENERO!"* (Noč naj bi predstavljala Temo, Chaos, Prvotno brezoblično Brozgo, grozljivo Tiamat, itd.). V svojem delu "Histoire des causes premiéres" (XVIII. stol.) je opat Batteux opazil, da v vzhodnih jezikih "VEN" ali "BEN" pomeni šumenje vetra. Ta besedica naj bi po njegovem mnenju razlagala Orfejeve verze. Božji dih (Sveti duh) se namreč "nasloni" na Noč/Kaos/temno Venero, ki rodi Erosa (Ljubezen), izhodišče vseh bitij. Svetlolaska Venera, postane pozneje le profani simbol telesne ljubezni in zakona. Iz te tradicije izhaja navada zakonske "prve noči" (SCS, F. Portal).

¹ Enciclopedia CD, Rizzoli-Larousse, RCS Libri spa, Milano 1999; "Lunario", A. Cattabiani, Saggi Mondadori, Milano 2002.

Poglejmo, kaj lahko izvemo o skrivnostnem sv. VIDU (Sankt Veit, Šembid, San Vito, Bitnje), ki naj bi se iz rodne Sicilije prikradel do nas.

Večkrat se omenja v zvezi z nekim sv. Modestom iz Sicilije. Južnega sv. Modesta najdemo tudi v družbi sv. Krescencije, a o niju ni veliko poročil. Modestov izvor naj bi bil, kot Vidov, južnjaški(?), oziroma iz mesta Mazara del Vallo. Vidov oče naj bi bil OSLEPEL, ko je opazil sina v družbi sedmih angelov, a sin mu je vid vrnil. Sv. Vid naj bi bil mučen v Rimu v času Dioklecijana. Njegov kult je razširjen med Germani in na jugu Italije.¹

Zanimivo je, da obstaja v PRAŠKI katedrali kip sv. Vida s PETELINOM (sončni simbol, ki naj bi pripadal nekemu poganskemu božanstvu? in je bil dodeljen temu svetniku v Pragi po ljudskem plebiscitu!). Svetniku so se verniki priporočali vse do XVIII. stoletja! Gotovo nimata ta dva južna svetnika (Vid, Modest) nič skupnega niti s škofom Modestom, IRCEM, ki je prišel oznanjat, za časa Hotimira (753), božjo besedo v Karantanijo in postal slovenski svetnik, apostol Karantancev in niti ne s severnim, močno sumljivim sv. Vidom (ki se praznuje 15. junija). Irci so s podporo sv. Kolumbana ustanovili na otoku AWA v jezeru Chiemsee na Bavarskem samostansko šolo, kjer sta bila vzgojena v krščanski veri Hotimir in Gorazd, Borutov sin.

Sv. Vids knjigo in palmo v rokah (XIV. stol).

Na furlanskem je veliko krajev posvečenih sv. Vidu: San Vito al Torre, San Vito al Tagliamento, San Vito di Cadore, San Vito di Fagagna, Videm. Najdemo še San Vito di Leguzzano (pri Vicenzi), sv. Vid pri Novi Gorici, grič sv. Vida v Trstu, Strada della Vidussa v Starancanu itd.

Poglejmo še, če najdemo kakega sv. Vida tudi v Sloveniji: Šentvid v okolici Ljubljane, Vidovska planota okrog Krma, vzpetina Videž pri Kozini, Velenje (Belenje), Adergas s samostanom Velesovo (Belesovo), ki so ga leta 1238 ustanovili oglejski patriarhi; Vid, Vidaci, Vidac, Vidali, Vidalj, Vidanovci, Vidas, Videc, Videčnik, Videmski hrib in vrh, Vidence, Videnšek, Vidi vrh, Vidic, Vidikovac, Vidina, Vidine, Vidišče, Vidižek, Vidman, Vidmar, Vidmaršče, Vidnjevici, Vidok, Vidonci, Vidoše, Vitovlje, Vitanje (Rakovec), soteska Vidrna peč, Vitovski hrib, Vidosiči, Vidov breg, Vidovec Krapinski in Petrovski, Vidovica, Vidovici, Vidra vas, Vidrešica, Vidrga, Vidrih, Vidrnica, Vidrov vrh; razni Šentvidi: pri Grobelnem, pri Lukovici, pri Planini; Šentviška gora s cerkvijo sv. Vida, Šentviška Tura, Velunja peč v bližini Arje vasi, cerkev sv. Vida v Zavrhah, Šentviški potok, Šentvid (St. VEIT nekdanje glavno mesto) na Koroškem, cerkev Šent Vid (1570) v Ronkah (Italija), Sv. Vid v Preserju, cerkev sv.

Veliko slovenskih besed najdemo v Pustriški dolini (Val Pusteria – Pico Tre Signori): Braies (po keltsko naj bi pomenilo “bracu” močvirje), Monte Elmo (holm), Versciaco (vršič), malga Stolla (stol), malga di Nemes, itd. V Val “Rosna” so pred leti odkrili grobnico vojščaka. Važni odkritji sta tudi Mondevalski človek in človek iz Similauna. T.i. Ōzi naj bi živel 3.300 let pred Kristusom. Strokovna antropološko-arheološka raziskava zmrznjenega trupla in drugih predmetov je celo pomaknila bakreno dobo za 1.300 let nazaj.

Zanimive so cerkvice sv. Mihaela (novejša) na Passo Monte Carnico, sv. Magdalene v Versciacu, sv. Silvestra (v istoimenovani dolini), sv. Odršitelja ai Bagni. Vsa ta poslopja so bila namreč zgrajena na ostankih arhaičnih, poganskih in paleokrščanskih templjev!

Nekaj nam skuša sporočiti tudi ime kraja v Normandiji, CARENTAN, znanega iz bojev v drugi svetovni vojni (ime se omenja v TV programu, Rete 4, 6. junija 2004, v dokumentarnemu filmu, ki praznuje izkrcaje zaveznikov na obali Normandije).

Prav tako nam nekaj pove ime kraja, kjer je potekalo ustoličevanje karantanskega vojvoda v slovenskem jeziku pri Krnskem gradu (Karnburg, Koroška), če ga primerjamo s starejšim CARNUTUM-om, kjer naj bi se po Cezarjevem pričevanju zbirali keltski velemožje.

V bližini kraja Selva di Cadore (Veneto) se nahaja neolitsko arheološko najdišče “Mandriz”. V Val Fiorentina (Veneto) so našli doslej najvišji pokop iz Mezolitika (7.500 pred Kr.).

Na tridentinskem, v kraju Fondo (TN) obstajata dve cerkvi, ena posvečena sv. Luciji (1.600) in druga sv. Mihaelu. V Pokrajinskem parku Julijskih alp obstaja na Kaninu veliko apnenasto pobočje imenovano “Bila Peč”. V bližini kraja Ponte nelle Alpi (Veneto) obstaja kraj z imenom “Vich” (Vič). V okolici občine Dogna (Videm, Italija) obstaja na obronkih Julijskih Alp “malga Bieliga”. Pomembna je tudi cerkev iz leta 1150 v San Candidu. Leta 769 je baiuvarski knez Tasil III. poklonil benediktinskemu opatu Attu, ki je pozneje postal škof v Freisingu, del svojih posestev pod pogojem, da pokristjani “Slovane”, ki so tedaj tam živeli.

Izgleda, da naj bi Toblach (Dobbiaco) prvi naselili v prazgodovini ILIRI(!), ki naj bi bili nosilci hallstatske kulture (VIII-V stol. pred Kr., “Almanacco dell’Alta Pusteria”, št. 15, 2001-02).

Izredno zanimivo je tudi odkritje 45.000 let stare koščene piščalke v arheološkem najdišču v votlini Divjih Bab blizu Šebrelj¹, ki potrjuje teorijo, da so bili tisti kraji obljudeni že tako zgodaj.

Tudi imena krajev, ki se pričenjajo s črko “V”, bi lahko povezali z Belinom: Velenje, Velan, Velden, Velendol, Velenik, Velesovo, Velunja, Velinci, Velinja vas itd.

¹ “Glasilo”, št. 1, 1998, članek g. Francija Feltrina, SSK.

In kdo neki naj bi bili SLOVENETI, če ne potomci velikega, miroljubnega in prilagodljivega plemena nabiralcev, lovcev, kmetov, gojiteljev goveda in konj, obrtnikov, pomorščakov in raziskovalcev, svečenikov, in zakaj ne tudi zmagovitih bojevnikov, ki so se, kljub temu, da so živeli na prostranem ozemlju brez velikih naravnih zaščit, ubranili pred sovražniki, ki so jih želeli v teku tisočletij oropati njihovih zavidljivo rodovitnih, čudovitih polj, pokrajin, voda in domačij?

Ta narod naj bi očitno predstavljal potomce naroda Venetov, ki so "neznankam, kar naenkrat izginili". Te miroljubne poljedelce so njihovi sovražniki spremenili v krute, junaške bojevnike. Arabski pesnik VII. stoletja namreč piše: *"Celo puščavniški ptiči so prestrašeni bežali ob prihodu slovanskih bojevnikov!"* (ICPT, Dante Cannarella).

Od najstarejših roparskih plemen pa do Rimljanov, Hunov, Germanov, Atile, Ogrov, kuge, katoliške srednjeveške Cerkve, do inkvizicije, panslavizma, komunizma, ateizma, modernizma, polbratskih plemen in notranjih sovražnikov, celo znanih narodnozavednih(?) pisateljev, prav do zadnjih časov, so temu velikemu plemenu skušali kratiti svobodo, ga ugonobiti, ga omalovaževati, mu ugrabiti ozemlje in ga končno prepričati, da pred Avstroogrsko-nemško "razsvetlitvijo", slovenske kulture ni bilo, da je naš narod prišel iz planeta URANA.

Na ozemlju, katerega je to, nekdanj številno, močno, čeprav miroljubno, svobodnomisleče pleme naseljevalo, so morali člani skupnosti trdo garati, vztrajati v svojem načinu življenja in se istočasno braniti pred napadi nomadskih roparjev. Slovenetski narod se je namreč znašel prav v sredi epskih, nasilnih, silovitih bojov neskončnega, nemirnega zgodovinskega obdobja.

Naši mladi poganjki se morajo vendar in končno zavedati kdo smo in od kod prihajamo, čeprav to marsikomu ne bo po godu. In spomniti se, kakšnih bitk so se morali udeleževati naši junaški predniki, da so si izbojevali DOMOVINO, v kateri sedaj udobno in v miru živimo.

Kljub vsem dogodivščinam širom po Evropi in Aziji, katerim je bil SLOVENSKI NAROD navsezadnje tudi kos, je ta narod preživel, pustil skoraj povsod nedvomne sledove svojega POHODA (krožnega?) in se končno osamosvojil prav v srcu EVROPE, čeprav le na najlepšem DELU svojega prvotnega in izvirnega ozemlja, katerega se je s kremplji PANTERJA oklepal od pamtiveka in kamor se je vedno vračal, na svoj DOM.

KUPALO naj bi bil severno-slovanski bog VODE, čigar lik se je takoj po pokristjanjenju spremenil v lik sv. JANEZA KRSTNIKA. Tako VODA (tudi v obliki ROSE, ali pa MORSKE vode) kot OGENJ sta bila bistvena v izvajanju rituala tega boga. Ob njegovem prazniku so verniki pripravili SOHO IZ ŽITOVE SLAME (Sonce) in jo oblekli z ženskimi oblačili (Luna), olepšanimi s trakovi in ženskimi okraski. Nato so to božjo prisposodob v procesiji odnesli proti reki, kjer so jo zmočili in nato sežgali. TU VIDIMO ČUDOVITO POPOLNO OPISANO ARHAIČNO NAVADO SEJME IZ LAŠKEGA.

V Kupalovi noči naj bi se drevesa premikala in se med seboj pogovarjala. Kdor je imel pri sebi legendarni praprotni cvet ("ognjeni ali zlati cvet", *Dryopteris filix-mas*), ki se je razcvetel prav na polnoč, ali vsaj seme praproti, je mogel razumeti njihovo govorico. Zlata semena ali cvet te rastline naj bi namreč predstavljali BISTVO (emanacijo) SONČNEGA, ZLATEGA OGNJA.¹

Podobno slamnato figuro, kateri pravijo "Samson" poznajo tudi na gorenjskem Štajerskem.²

Ob Baltiku je bil podoben ritual v rokah ŽENSK. Ženske so namreč posekale BREZO ("kraljevsko" drevo, sposobno postaviti človeka v zvezo z božanstvom in mu razkriti največje skrivnosti), ji posekale spodnje veje, jo oblekle v ženska oblačila, okrasile s cvetnimi vencami in trakovi ter ji žrtvovale PETELINA (DUMML, A. Mercatante). Vaščani so obiskovali hišo, v kateri so to oblečeno brezo, "častivredno gospo" gostili. To početje nas spominja na podobna praznovanja praznika sv. Janeza Krstnika na italijanskem jugu in na arhaično čaščenje Adona v prisposodbi smreke ali drevesa mire ("myrrha").

Brezo ("betula alba") so Kelti uporabljali za prerokovanja, Rimljani pa za sestavljanje liktorskih svežnjev.

V Romuniji na ponedeljek pred Marijinim vnebovzetjem vaške mladenke zapustijo vas noseč majhno rakev.³ V krsti je nekakšna glinasta sohica, ki predstavlja t.i. "Kalojana" (Lepega Janeza). Tega okopajo in objokujejo, nekaj dni potem pa slavnostno pokopljejo. Podobno navado zasledimo v Abrucih, kjer pa je ime sohice "Pico Pietro", oz. "mali Peter".⁴

Spomnimo se še MORENE (boginje smrti), ki jo predstavlja ženska lutka iz slame in cunj. Na tiho nedeljo (dve nedelji pred Veliko nočjo) jo ponekod na Slovenskem nosijo po polju ali vržejo v vodo in medtem prepevajo: "Smrtna nedelja, kam si ključ dala? Dala, dala sem jih sv. Juriju. Sv. Jurij

¹ "Florario", A. Cattabiani, Mondadori, Milano 2003.

² Štrekelj, Let. Mat. Slov. 1894, 41; Worthschatz, Steir.

Brezov gozd.

³ "Paganism in Rumanian Folklore", str. 30, J. M. Dent & Sons Ltd., London 1928.

⁴ "Flok-LOre", E. Canziani, XXXIX., str. 218, 1928.

vstaja, vstaja, zemljo odmikava, da bi trava rastla.“ V tem primeru se kliče sv. Jurija (23. aprila), ki tu predstavlja zimsko božanstvo, ki premaga zimo (zmaja).

Stara vera Boginje Matere se je na vzhodu, oziroma v Rusiji, obdržala daleč do Prve svetovne vojne (1914-18). MATI-SIRA-ZEMLJA (“vlažna mati zemlja”) je bila boginja, katero so vaščani neke ruske vasi prosili pomoči proti okužbi s kolero, ki je tedaj razsajala. Ob polnoči se je skupina ŽENSK, ne da bi o tem kaj vedeli moški, odpravila na rob vasi. Med ženami so bile starke (blizu onostranstva), vdove (ki so moža imele v zemlji) in 9 devic (uvedenke). Vse so se do golega slekle, si razpustile lase, vdove so si pokrile lase z belim šalom (kar spominja na Artemidine oboževalke z belimi obrazi). Eno izmed vdov so vpregli v plug, katerega je vodila druga kolegica. Device so v roke vzele srpe (lunin simbol), medtem ko so ostale ženske držale v rokah živalske lobanje. Pričele so kričati in rotiti, s plugom pa v zemljo risati krog/ris, skozi katerega naj bi duh Matere Zemlje prišel na plan in jih rešil zlih duhov kolere. Če je moški po pomoti prisostvoval podobnemu obredu, je bil pri priči usmrčen (DUML, A. Mercatante.). Ženske, ki so se posluževale starih obredov, so nekoč smatrali za čarovnice.

V tem primeru vidimo, kako lahko preživi eden izmed najstarejših obredov prvobitne religije Velike Matere prav do naših dni, zlasti v odročnih krajih.

Glasbenik Igor Stravinski, katerega je prevzela moč ljudskih tradicij, je opisal poganski “Praznik pomladi” v inovativnem glasbenem delu iz XX. stoletja, t.j. v “Slikah poganske Rusije” (it. “La sagra della primavera”).

Estonci so oboževali PEKO-ja (indoev. “peku”, bogastvo, živina), ugro-finsko? božanstvo, ki je ščitilo tudi rejce živali in zlasti konj (ker so morda peketalij?). To božanstvo so predstavljali z VOŠČENO soho (DUML).

V nekaterih krajih Rusije so do XIX. stoletja oboževali VOLOSA (Velesa), božanstvo živalstva in čred. V znak spoštovanja do tega boga so kmetje delali vozle na zadnjem, komaj požetem ŽITNEM snopu (DUML). Božanstvu so žrtvovali KONJA. Tako žito kot žrtev konja bi po našem mnenju obeleževalo le sončno božanstvo!

Slovanskemu božanstvu PRONU, katerega omenja F. Portal (1804-1876) v svoji knjigi SCS, naj bi pripadalo kopje in rožnat ščit v obliki PLUGA, na katerem naj bi bilo 13 belih pik. Pike naj bi predstavljale SMRT že pred pokristjanjenjem, rožnata barva pa naj bi predstavljala združitev

so se bolniki obračali na tega boga s prošnjami, da bi zopet jasneje videli, saj je predstavljal boga LUČI.¹

Velikan iz Cerne Abbas je bil znan do XIII. stol z imenom HELITH.²

Velški MABON, lovec in t.i. "sin matere" (morda stare, Velike matere) je isti bog MAPONUS, ki so ga častili v severni Britaniji in v srednji Galiji. Naj omenimo le Bourbonne-les-Bains in Chamalière, kjer je bila odkrita "defixio", oz. zaklinjevalni obrazec na svinčeni ploščici. Drug njegov naziv je bil "božanski mladenič", kakor so ga nazivali tudi na Irskem (Oenghuz "ptičji", bog ljubezni, sin Daghe in Boann).² Božanstvo je predstavljalo arhetip spolno dejavnega, plodnega mladeniča, oz. "mladega boga".

V kraju Chesterholm (!), nekdanji VINDOLANI so arheologi odkrili srebrno ploščico v obliki polmeseca s posvetilom "DEO MAPONO". v CORBRIDGE (kor, kar – indoevropska beseda, ki pomeni skalo, čer) je njegovo ime povezano z Apolonovim. Neznani Ravenčan (it. Anonimo Ravennate, VII. stol., "Cosmographia") omenja kraj "locus Maponi", ki naj bi se nahajal v Damriesu ali Gallwayu v južni Škotski.

V Lancastru v Britaniji so poznali boga IALONUSA, božanstvo obdelanih površin in gozdnih jas, v Nimesu v Provansi pa IALONO, njegovo starejšo žensko inačico. Vemo, da v slovenščini jalovina pomeni pusto, nerodovitno zemljo, oz. iztrebljeno, očiščeno zemljo, pripravljeno za obdelavo. Beseda "iaolo" naj bi pomenila jaso³ in na Slovenskem imamo celo goro JALOVEC!

Ker so Kelti(?) oboževali izvire, reke in gore naj bi na Koroškem častili gorsko božanstvo LATOBIUSA, boga gore Koralpe.⁴ Keltski nebeški bog je torej bil vedno v razmerju z goro (povezan z neurji, gromom in strelo), kjer naj bi se zemlja stikala z nebom (vesoljem). Postal je bog vojne in njegovo svetišče je bilo na Štalenski gori (avstrijska Koroška).

Tudi Matija Valjavec omenja Belina v pesnitvi o narodni pravljici "Vojska z volkom in psom".⁵

Na pomeranski obali je nekoč obstajalo trgovsko mesto polabskih Slovanov Wendenstadt (Vineta, okoli V. stol. največje mesto v severni Evropi), ki naj bi se v XII. stol zaradi potresa ali temu sledečega morskega vala pogreznilo v morje.

Še danes obstajajo dvomi o izvoru Ligurov – "tistih z vreščečim jezikom" (prvi naj bi jih omenil Pseudo Scilacij, namišljeni popotnik/geograf iz VI. ali IV. stol. pr. Kr.).

1, 2, 3, 4 Dizionario di mitologia celtica (str. 36), Miranda J. Green, zal. Bompiani, Rim 2003.

⁵ "Slovenska čitanka", J. Sket, Mohorjeva družba, Celovec 1903.

Prisiljeni smo končati z zbiranjem gradiva o Belinu, a ne zato, ker ni več kaj povedati ali najti, ampak samo zato, ker nameravamo zbrano gradivo dati v tisk. To pomeni, da se raziskava še ni zaključila in je to šele začetek poti. Knjiga torej utegne imeti nadaljevanje.

Mogoče se bo knjiga zdela bralcu preveč natrpana s podatki. Marsikatero izvajanje bo težko razumljivo ali celo protislovno. Dobro vemo, da se to večkrat dogaja pri predstavljanju zgodovinskih dogodkov. Nikoli ni vse jasno. Avtorji predstavljajo svoje teorije, ki so si večkrat protislovne in drug drugemu dokazujejo, da so njihove teorije pravilnejše. To je lahko tudi res, saj avtorji gledajo na zgodovinsko dogajanje iz različnih zornih kotov, tehnologija pa se nenehno razvija in tudi arheolog pride v teku časa do raznih pripomočkov, ki jih npr. pred petdesetimi leti še niso poznali. Mišljenje se spreminja in postopoma nam zgodovina postaja jasnejša, a tudi bolj zapletena. Vsaka nova teorija nam osvetli delček resnice in vsaka teorija je pomembna pomoč na poti k razumevanju naše daljnje preteklosti. In ne samo to, vsaka teorija pritegne nove raziskovalce in jih spodbudi k preverjanju in novemu raziskovanju.

V zadnjih letih prihaja na dan iz okrilja matere Zemlje vedno več novih elementov, ki nam pomagajo, da se tema zgodovine počasi razjasnjuje. Zaklenjene, obrnjene omare se pričenjajo odklepati, razne skrivnosti se le s težavo razgalijo. Počakati bo vsekakor treba, da se vse nove najdbe proučijo v smislu neke skupne evropske, sredozemske kulture, iz katere so postopoma vzkile nove kulture s primesmi iz Bližnjega in Daljnega Vzhoda.

Vedno bolj se nam predoka tudi dejstvo, da so bile prvotne kulture medseboj povezane, čeprav so jih ločevale velike razdalje, morja in puščave. Človek, takratni junak, povezovalac, kulturni kramar je uspel premagati vse ovire, ki jih je na svoji poti srečal in postal na tak način v domišljiji raznih narodov ožak, prvi kralj, sejelec človeštva in celo bog.

Božanstva, ki so se porajala med primitivnimi prebivalci Zemlje, so si prav zaradi istovetnega psihološkega razvoja raznih človeških skupnosti bila podobna in ker se je od začetka človek smatral za bogu podobnega, so bila tudi božanstva podobna človeku, a v njih se je nebrzdano izražala človekova želja po nadvladi nad sobraty in naravo. Celotno človeške razvade in čednosti so se v božanstvih izražale na pretiran, "božji-otroški-najstniški" način in prav v tem se je izkazoval božji prekipeljivi, neustavljivi, nadnaravni izvor ("življenjski ogenj").

Ivo Petkovšek
BELINOV KODEKS
Kdo nam je ugrabil Belina?

Oblikovanje ovitka :
Maksimilijan J. Petkovšek

Prelom:
ONZ Jutro

© Avtor in Založništvo Jutro, Jutro d.o.o.

Izdalo in založilo:
Založništvo JUTRO

Za založbo:
Stane Kodrič

Sopokrovitelj izdaje:
SAOP RAČUNALNIŠTVO, Šempeter pri Gorici
www.saop.si

Naročila:
Jutro d.o.o., Črnuška c. 3, p.p. 4986, 1001 Ljubljana
Tel. (01) 561-72-30, 041 698-788 • faks (01) 561-72-35
E-pošta: JUTRO@SIOL.NET • WWW.JUTRO.SI